

Flúgvupláss

Við heimkomu H. C. Hansen skrifar »Aktuelle«

Statsminister H. C. Hansen og undervisningsminister Jørgen Jørgensen vendte i aftes hjem fra Færøerne med m/s »Tjaldur« og blev på kajen modtaget af udenrigsminister Jens Otto Krag og finansminister Viggo Kampmann.

Statsminister H. C. Hansen udtalte, at skønt han tre gange før har været på Færøerne, har det aldrig været så stor en oplevelse som denne gang. Overalt fik jeg det bedste indtryk af ønsket om samarbejde, og vi mødte en uforlignelig gæstfrihed.

Vi har ikke ført egentlige forhandlinger deroppe, men vi har talt om mange aktuelle spørgsmål, og jeg kan sige, at jeg er nu mere overbevist end nogen sinde om, at vi må overveje at få bygget en flyveplads på Færøerne, så forbindelsen mellem Danmark og Færøerne ikke skal afhænge af skibsforbindelsen hver 8. eller 14. dag.

Undervisningsminister Jørgen Jørgensen tilføjede, at han havde indtrykket af, at færingerne er meget optimistiske med hensyn til fremtiden og med hensyn til udbygningen af øernes erhvervsliv og skolevæsen. Vi har fået det bedste indtryk af såvel forholdene som menneskene deroppe, sagde han.

Om markedsplanerne udtalte statsminister H. C. Hansen, at der ingen tvivl er om, at der må træffes en afgørelse — positiv eller negativ — i løbet af juli måned:

Havranssóknir

Havranssóknir hava aftur í ár verið gjørdar við Føroyar. Skipini, ið luttikið hava í hesi rannsókn, eru Dana, Johan Hjort, Ægir og russiska skipið Professor Mesjeev.

Ægir er farið aftur til Íslands, men hini trí skipini hava ligið nakrar dagar á Havnini, og hava vísinda mennir á teimum havt samrøður við landsstýrið rannsóknunum viðvíkjandi.

Mikudagin beyð landsstýrið fremmanda monnum til morgunmatar á Hotel Føroyar. Umboðsmenn fyri ymsar stovnar, serstakliga sjóvinnuni viðvíkjandi, og blaðmenn vóru boðnir við. Aftaná hesa hugnaligu samkomu varð vitjað umborð á hitt danska og hitt norska havranssóknarskipið. Hóskvöldið kl. 9 høvdu Russar boðið til nátturða umborð á Professor Mesjeev.

Lýsing í amerikonskum blaði:
»Ynskist keypt! Gassapparat hókandi til einliga kvinnu við emalieraðum síðum.

— Det lå klart allerede under den storpolitiske debat inden Folketingets sommerferie, at ingen afgørelse vil blive truffet uden Folketingets samtykke. Der har ikke på noget tidspunkt været tvivl om, at Folketinget skulle indkalde, når alle spørgsmål i forbindelse med markedsplanerne var klart belyst.

Jeg vil finde det usagligt at indkalde Folketinget i dag, men det vil være helt naturligt at indkalde tinget, når spørgsmålene er klarlagt, så man kan give Folketinget en klar redegørelse for de forskellige muligheder. Folketinget må så tage stilling til, hvad Danmark skal vælge.

Telegram frá kongi

Ríkisumboðið hevur fingið so ljóðandi telegram frá »Dannebrog« 28. juni:

»DE BEDES BRINGE DEN FÆRØSKE BEFOLKNING VOR DYBT FØLTE OG VARME TAK FOR DISSE UFØRGLEMLIGE DAGE FOR AL GÆSTFRIHED SMUKKE GAVER OG AL HJERTELIGHED SOM STRØMMEDE OS I MØDE.

FREDERIK, INGRID MAR-
GRETHE BENEDIKTE.»

Skiparapróvtøka

Hesir hava staðið skiparaprógv:

Ivan Kristian Gaardbo, Toftir
Simon Højgaard, Toftir
Steinolvur Andreasen, Vestmanna
Arne Andreasen, Vestmanna
Árni Eigil Tausen, Hovi
Mourits Anneus Joensen, Skopun
Svend Edvard Kristiansen, Lørvik
Levi Gaard Petersen, Oyndarfjørð
Joen Jacob Johannesen, Lamba
Johannes Bjørgeheim Rasmussen.

Klakksvík

Andreas Guttorm Djurhuus Tórsh.
Hans Marius Jacobsen, Svinoy
Hans J. Ólavsson Olsen Syðrugøtu
Otto Reinert Petersen, Saltnes
John Sverre Bjarnaberg, Vestmanna
Háldvan F. Tausen, Saltangará
Arthur M. Ryggstein, Skopun
Søren Martin Djurhuus, Hósvík
Pauli Nolsøe Vang, Kaldbak
Fyri at standa kreyst karakt. 3,00
Hægst er — 7,00

Próvtøkan var liðug mikudagin 1. juli. Nýgjörði skiparar fingið við eitt litið hátiðarhald á sjómannsheiminum, har lærarar og nemingar skúlans og onnur áhuga vóru tilsteðar, prógv útlýggja.

Nýtt skeið til skiparaprógv byrjar aftur 1. oktober.

Fólkapensjónin í Fólka- tinginum

Undir viðgerðini av fólkapensjónini og avlamistryggingini í Fólkatínginum helt framsøgumaður Javnaðarflokksins í føroyskum málum, Wilh. Dupont, hesa røðu:

»De to foreliggende forslag til love for Færøerne om folke- og invalidepension må ses på baggrund af bestræbelserne for at ligestille det færøske samfund med det danske. Der er derfor grund til at takke den højtærede socialminister for fremsættelsen af disse forslag, der den 1. april 1961 bringer folkepensionen på Færøerne op på samme beløb som i den øvrige del af riget. Da forslagene i øvrigt fremkommer som et enstemmigt ønske fra det færøske landsstyre og har fået fuld tilslutning i lagtinget, er det mit håb, at man gennem en hurtig udvalgsbehandling må kunne nå frem til gennemførelsen af første etape allerede pr. 1. oktober i år.

Ved hjemmestyrelovens gennemførelse for Færøerne i 1949 blev der skabt en lovgivning, der ligestillede Færøerne med den øvrige del af riget med hensyn til aldersrente. Der er derfor givet, at en ajourføring med folkepensionsloven vil være naturlig. Det gælder her som i andre færøske forhold, at en forskelsbehandling vil fremme losrivelsestendenserne og i det hele taget give færingerne indtryk af at være et mindre værdigt led af det danske rige. Der er derfor heller ikke tvivl om, at denne sag vil få fuld tilslutning fra det danske samfund, idet spørgsmålet om de ældres velfærd også på Færøerne må ligge os stærkt på sinde.

I loven om folkeforsikring, der gav den øvrige del af riget folke- og invalidepension, står der i § 86, at der ved kongelig anordning kan gennemføres en ligestilling for Færøerne. Da hjemmestyrelovens praksis har været, at ændringer i lovgivningen måtte ske på initiativ af landsstyret, og der ikke tidligere er fremkommet noget ønske om ændring, må vi forstå det sådan, at det nu, da landsstyre og lagting fremsætter deres ønske, vil være rimeligt at efterkomme dette så meget mere som § 86 faktisk giver regeringen bemyndigelse hertil.

Aldersrentelovens landkommunale takster har været gældende på Færøerne siden 1949. Der blev foretaget en regulering senest ved lov af 26. marts 1958, hvorved grundbeløbene blev hævet til 2.568 kr. for ægtepar

og 1.704 kr. for enlige. At der hermed er tale om en forskelsbehandling ses deraf, at folkepensionsbeløbene i Danmark dengang var henholdsvis 4.620 kr. og 3.096 kr. Forhøjelsen af aldersrenten har ikke været underkastet dyrtidsregulering, men er udelukkende efter indstilling fra landsstyret reguleret i henhold til prisstigningerne. Det er mig derfor en tilfredsstillelse at vide, at de to foreliggende forslag automatisk regulerer pensionssatserne efter samme regler som det danske pristal.

Selv om man ikke direkte kan sammenligne det færøske og det danske pristal, fordi det færøske bygger på et ret spinkelt grundlag, fordi livs- og samfundsforhold er væsensforskellige og fordi bolig, skatter og transportforhold ikke lader sig sammenligne, er der dog grund til at fremføre en sammenligning i pristalsstigningen. På Færøerne regner man pr. 1. juli 1939 tallet til 100, og dette er i 1954 vokset til 296, i 1956 til 324., og i 1958 til 346 og ligger i dag på 359. De tilsvarende tal for Danmark er 107, 221, 238 og 258. Har man befundet sig blot en kort tid på Færøerne, bliver man i hvert fald klar over, at der for en lang række varegrupper er tale om højere priser end i Danmark. Selv om langt de fleste ældre mennesker bliver boende i egne huse eller hos pårørende, hersker der ikke tvivl om, at en gennemførelse af folke- og invalidepensionen vil være en retfærdighedshandling over for det færøske folk, en handling, der uden tvivl vil øge den voksende samværdighedsfølelse, der gør sig gældende på Færøerne.

Efter socialministerens udførlige fremsættelsestale skal jeg ikke komme ind på de enkelte satser i lovforslagene, men blot konstatere, at der for folkepensionens vedkommende er tale om en ajourføring med de tilsvarende danske regler, at mindstebeløbet kan udbetales til alle over 67 år, at aldersgrænsen sættes op til samme grænse som i Danmark efter 3½ års forløb, at der på samme måde som i Danmark indføres et folkepensionsbidrag på 1 pct. af den skattepligtige indkomst, og at pensionsbeløbene pristalsreguleres på linje med de pensionsbeløb, som udbetales i landkommunerne i det øvrige Danmark.

Forhøjelsen af pensionsbeløbene sker etapevis pr. 1. oktober 1959, Framhald á 4. síðu.